

цитѣ и дрънчението на сабитѣ като че свиряха маршъ на тоя пощенъ походъ.

Стефанъ стоеше на портитѣ и испровождаше казацитѣ съ очи. Той обичаше казацитѣ за това, че въ тѣхъ тече Славянска кръвъ, и говорятъ тѣ по Славянски; но нему е мжно и ядно, че тѣ толкова прѣслѣдватъ хайдутитѣ, макаръ и да сж турци, невѣрници, по все пакъ хайдутитѣ сж хора. Богъ е далъ на всѣкой чловѣкъ воля и свѣтътъ е създакъ за всичкитѣ. Да не позволяватъ на людитѣ да вършатъ каквото искатъ на този създаденъ за тѣхъ свѣтъ: това не е спорѣдъ Божиитѣ заповѣди и не е по-човѣшки, това е тиранство. Каквото и да се казва, а при еничаритѣ бѣше по добръ. Старецътъ плюйна: „Танзиматъ, танзиматъ“! Нека даде Богъ дяволитѣ да го взематъ! Краджтъ законно; вмѣсто еничаритѣ сж се навѣдили разни влтизамджии, руссомаджии, заптии, жандарми, индженери, ясакчии — дяволъ знае какви още людие нѣма: Нѣмци, Шваби, Чифути, Арнаути, Гърци. Всичкитѣ тия се хранятъ отъ Славянското плѣме, обогатяватъ се отъ неговий трудъ и печала, а щомъ захванешъ да се оплаквашъ и да търсишъ своето, изведнѣжъ на всичко единъ отговоръ: така се слѣдва по закона. Биятъ съ сопи и подъ сопитѣ на чловѣка казватъ: законътъ тѣй иска. Сега при танзимата човѣкъ трѣбва повече да се крие, отъ колкото бѣше при еничаритѣ, и да търпи всевъзможни нужди и притѣснения. Старецътъ съжеляваше бѣднитѣ хайдутѣ; ако да не бѣхъ ги изловили казацитѣ-Славяни, той не би се отказалъ да имъ помогне. Така мисляше не само старийтъ Стефанъ, а цѣла България, и въ Балканитѣ и въ равнинитѣ.

Небето е облачно, въ въздухътъ е тѣшко, на земята е тъмно; мъртвитѣ спятъ, живитѣ не сж весели: Казацитѣ си отишли; тѣ нито се чуватъ, нито се виждатъ. Както облацитѣ вървятъ по небето, така и тѣ отишли въ други Балкани, въ други долини. По всичкитѣ жглове търсятъ и викатъ: „Ганке! Ганке! а пакъ Ганка я нѣма, та нѣма.

Старата Стефанова жена се издигна отъ плѣстѣта.